ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Χ. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'—ΕΤΟΣ ΙΗ'—ΑΡΙΘ.ΦΥΛΛΟΥ 7670
ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Κορίνθου ἀριθ. 210 Ἀριθμ. Τηλεφώνου 24—94
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: Ὁδὸς Μαιάνδρου ἀριθ. 37

ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ
2
ΜΑΪΟΥ 1937
Σελήνη 22 ἡμερῶν. Ἀνατ. ἡλιου 5.40 Δύσις 7.07. Μέγα Πάσχα

Η ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΑ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

...ναι τὸ ὑπερκείμενον δρᾶμα τὸ ὁποῖον ἡ ἀνθρωπότης ἀγτλησε τὴν σωτηρίαν της καὶ τὴν δύναμίν της, ἐν τῇ τὴν Ἀνάστασιν. Ἡ δημιουργὸς τῆς νίκας, ὁ οἰκοκοσμίου ζωῆς νικᾶ. Ἐν μεγάλη θρησκεία ἀναφαινομένη καὶ ἐκδηλουμένη ...τὰ εὐθραυστα εἴδωλα ...Ἀρχαίου Πολιτισμοῦ. ...μορὸς τοῦ Ἀγνώστου Θεοῦ ...ταπαρμηνίζεται καὶ ὁ ...Θεὸς τῆς ἀληθείας καὶ ...ἀγάπης ἀναλάμπει. Ὁ ...πρὸς τὸν ὁποῖον ...ζεν μετὰ πεποιθήσεως ...ὁ πολιτισμὸς τῆς ἐ...ς ἐκείνης, καταρρέει εἰς ...κοινὴν συνείδησιν καὶ τὸν ἐρειπίων του ἀνε...ται τὸ ἀπαρασάλευτον ...ρνέον διὰ μέσου τῶν ...ων οἰκοδόμημα τῆς Χρι...νικῆς θρησκείας. Τὰ ...καὶ ὑπέροχα διδάγματα, ὀφείλει κατὰ τὴν τε...ταίαν δοκιμασίαν ἐπὶ τοῦ ...ρικοῦ θανάτου ἀπὸ τὰ ...ῆ τοῦ Ἀγνοῦ Ὀδηγη...παρείσιναν ἀνώτερα ...ιλα, φωτεινοὶ φάροι εἰς ...περείας τῆς Ἀνθρωπό...

...μυστήριον ἀληθῶς τὸ ...τοῦ Γολγοθᾶ! Μυστή...ον, παραμένον ὡς αἰώνι...ος ἀνοιχτὸν τῆς πάλης, ...ς τὴν ὁποίαν ὀφείλει ...ἐξαγκὴν πᾶσα νέα ὑγιὴς ...προορισμὸν ἔχουσα νὰ ...ρατήσῃ τὴν ἰδεῶν μιᾶς ...ιστικῆς τάξεως. Καθε...ία τάξις τότε, ὁ κόσ...ος τοῦ ψεύδους, τῆς δικα...ίας, ὁ κόσμος τοῦ σκό...ους καὶ τῆς ἀνηθίκου ἠθι...ός. Καὶ ὁ ἀγὼν κατὰ πάν...αὐτῶν.

...πέλαισεν ὁ Χριστὸς ὡς ...ματὰ τῆς ἀνηθίκου ἠ...ός ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐβκαί...ὴ βούλησις, ἡ αἰσθησις ...ἐλεν τὴ ψυχικὸν εἶνε ...ἀνθρώπου τῆς τότε ἐπο...

...πόρρειας τῆς πάλης, ἡ ...ατικὴ ἐκδήλωσις τοῦ ...ροῦ, ὁ Σταυρός, ὁ Θά...ος, ὁ Τάφος, ἡ Ἀνάστα-Ἀπόρρεια ἡ Νίκη. Νί...ὴ ἐπιδιώξασα τὴν ἀχλύν, ...ῆς τῆς ὁποίας ὡς ἀπρο...ρόπου πλαισίου, ἐκινεῖ...ασα ἔννοια καὶ φανερώ...ν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ ...ματικὸν φῶς.

...ὰ τὸ ἀκτινοτὸν τοῦ ...ροῦ ὡς ἀπὸ ἀείζων πη...ὴ ἐξεπνάχθησαν αἱ μεγά...αὶ ἀρχαῖαι ἰδέαι μὲ τοὺς ...λους προορισμοὺς τοῦ ...ροῦ καὶ τὴς ὁδηγίας ...ρόμου εἰς τὸ λαμπρόν ...ν μέλλον. Καὶ ἐπάνω ...ὴν πλάκα τοῦ Τάφου, ἐ...ιλατῆρη ἡ νέα ζωὴ Ζωῆ...ρος τῆς πρώτης Ζωῆ κι...ένη καὶ ἐκδηλουμένη ...ν εἰς τὰ μεγάλα ρήμα...ῆς τελευταίας καὶ ὑπε...ρας καὶ συγκινητικῆς δι...λίας τοῦ Θεανθρώπου, ...ουοδείσης κατὰ τὰς ὥ...τοῦ μαρτυρίου τοῦ. Ζωὴ ...νικοδεῖται μὲ τὴς Ἀνα...ως τὸ θαῦμα.

...νάστασις! Ποῖα σή...τὰ λέξεως! Ποῖος μα...ἐπτοιασμὸς κάθε με...ρίου ἐνείας! Τὴν ἔννοι...ὴν ὑποδηλοῖ κάθε κυ...ὰ ὀρφὰν ἰδεῶδῶν. Ὁ ...ὸς τῆς θριαμβευτι...ῶν τῶν ἐλευθέρων ...ῶν ψυχῶν.

...λλ' ἐκεῖ διὰ τὴν Χρι...νοῦν γενικὸς τὸ θαῦ...ν. Ἀνάστασις ὑμνεῖ...ται ἐορτάζεται ὡς ἡ με...ἐορτή, δι' ἡμᾶς τοὺς ...ρεῖς, ἔχει καὶ τὴν ἰδι...ν της παρὰ ταύτην ση...ν. Διότι ἀείποτε οἱ ...ρεῖς ἐνεπνεύσθησαν ...ὰ μεγάλα καὶ ὡραῖα ἰ...ὰ ὑπὲρ τῆς ἐπικρα...ῶν ἡγωνίσθησαν. Οἱ ...ὸν ἀγώνων των καὶ ...ῶν των πάντοτε μὲ ...ὰ συγγενεῖς καὶ ταύτο...ὴ μὲ τὰς βάσεις τῆς ...ῆς τοῦ μεγάλου Ἀνα...ου διεξήχθησαν. Καὶ ...ὸ ἐπετύγχανον οἱ ἀ...ί. Ἀν αὐτὸ αἱ προσπά...ῶν Φυλῆς μὲ τὰς ὑγι...ῶν ἠθικὰς Ἀρχὰς, ἐπε...ον καὶ εἶνε προωρι...ὸν πάντοτε νὰ κερδο...ῶν ὁσάκις τὰς κηρυ...ῶν ὑπὸ τοῦ Διδασκά...ἐκείνου τοῦ Μεγάλου ...ὰς ἀναδιπλώσεων καὶ ...ὰς σημαίας καὶ Σύμ...

Ἡ Ἑλλὰς οὐχὶ ἅπαξ εὑρέθη εἰς σκοτεινὰς περιόδους, εἴτε ὡς Ἔθνος, εἴτε ὡς Κράτος καὶ οὐχὶ ἅπαξ ἐδοκιμάσθη ἀπὸ τὰς σκληροτέρας τῶν δοκιμασιῶν. Ἐβτανίσθη καὶ ἔπαθεν καὶ παρήκμασεν. Ἐδοκιμάσθη ὡς Ἔθνος ἐξωτερικῶς καὶ παρήκμασεν ὡς Κράτος ἐσωτερικῶς. Ἀπόδειξις ἡ τελευταία τῆς περιόδου, ἡ πρὸ τῆς 4ης Αὐγούστου. Παρακμή, ἐκτραχηλισμός, χρεωκοπία πάσης ἐννοίας ἠθικῆς καὶ Δικαίου. Ὁ λαός της ἐβασανίζετο ἀπὸ τὸν δίχασμόν, ὁ ὁποῖος δίκην θείας κατάρρας ἠκολούθει κάθε ἐκδήλωσιν τῆς δημοσίας της Ζωῆς καὶ εἶχεν καταρρακώσῃ κάθε ὡραῖον σύμβολον.

Ἀλλ' ὅπως καὶ ἄλλοτε εὑρέθησαν οἱ μεγάλοι ἰδεολόγοι καὶ ἔσωσαν τὴν κατάστασίν της, οὕτω καὶ σήμερον εὑρέθη ὁ Ἀναμορφωτής, ὁ Σιδηροῦς ἄνθρωπος, ὁ Κυβερνήτης της, καὶ ἀνέλαβε τὴν πάλην.

Τὴν 4ην Αὐγούστου ἐξεδιπλώθησαν τὰ ὡραῖα σύμβολα τῶν μεγάλων μας ἰδανικῶν. Ὑπὸ τὰς πτυχὰς των ἐκλήθησαν οἱ Ἕλληνες πάντες καὶ ἡ μάχη διεξάγεται ἐπάνω εἰς τὰ σύμβολα αὐτὰ τῶν ὡραίων καὶ ἠθικῶν ἰδανικῶν τὰ ὁποῖα καθώρισεν ἡ 4η Αὐγούστου καὶ ἐκήρυξε καὶ κηρύσσει ὁ ἀναμορφωτὴς καὶ Ἀρχηγὸς τῆς προσπαθείας τῆς Ἐθνικῆς.

Ὁ Συμβολισμὸς τῆς Ἀναστάσεως μας ἐνέπνευσεν τοὺς Ἕλληνας πάντοτε. Μᾶς ἐμπνέει καὶ ἤδη καὶ ἡ πεποίθησις πρὸς αὐτὴν φέρει καὶ τὴν Ἑλληνικὴν νίκην.

ΑΝΔΡ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΛΟΓΙΑ

Ο ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ της ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

"Αν ἡ ζωὴ εἶναι ἰσορρόπησις τῶν ἀντιθετικῶν τῆς φύσης δυνάμεων, τῆς ἰσορροπίας αὐτῆς μυστικὴ μιὰ αἰτία καὶ ἰσχυρὴ μᾶς παρίσταται ἡ θρησκεία—ὑπὸ τὸ εὐρύτερο, φυσικά, πνεῦμα τῆς θεωρούμενη. Ἀληθινά, ἀν ὑπ' ἀρχὴ μεταξὺ τοῦ σύμπαντος κόσμου καὶ τῆς ζωῆς ἀνερμήνευτος ἕνας ρυθμός, τῆς ἁρμονίας αὐτοῦ τὴν ἐκφρασι πρέπει νὰ συνιστᾶ ἡ θρησκεία.

Ἡ θρησκεία εἶναι ὁ βαθύτερος—ἠθικά, νὰ τὸν ἀποκαλέσωμε:—συμβολισμὸς τῆς ζωῆς. Συμβολισμὸς ἡ πρὸς τὸν ὁποῖο πίστις ὡς ἀνάγκη ὑπάρχει καὶ τῆς ἀλήθειας τοῦ ἡ ἀξία ἐνιαῖα συναντᾶται στὸ συγγνὲς πνεῦμα τῆς λατρείας καὶ τοῦ μύθου λαῶν, ποὺ ἔζησαν κατὰ διάφορους καιροὺς καὶ ἀπομακρυσμένοι μεταξύ τους.

Καὶ ὁ συμβολισμὸς αὐτὸς τῆς θρησκείας εἶναι ἡ συνισταμένη τῶν δυὸ ἀνώτερων καὶ προεισιόντων τοῦ ἀνθρώπου νοσταλγιῶν: τῆς ἀναγέννησης τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς.

Πόσον ὁ δίδυμος αὐτὸς συμβολισμὸς ἐγοήτευσε τὸν ἄνθρωπο, ἀπὸ τῆς πρώτης δημιουργίας τὸ χρόνο, καὶ θὰ τοῦ μένει θεία τοῦ βίου του ἐλπίδα ὡς ἀπὸ ἀπάστατο τοῦ κόσμου μέλλον, τὸ μαρτυροῦν ἀποδεικτικὰ δυὸ μορφὲς θρησκείας ἐπιφανεῖς, δυὸ σύμβολα χαρακτηριστικὰ γόρω ἀπὸ τὰ ὁποῖα—χωριστά, βέβαια, στὸν κύκλο τῶν αἰώνων—μαζὶ μὲ τοὺς ἱερότερους θρόλους ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ ἔπλεξε ἀμυστικὰ τῆς λατρείας της τ' ἀνθη: Ἡ Περσεφόνη καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Εἶναι γνωστὸς τῆς πρώτης ὁ ἀρχαῖος ἑλληνικὸς μῦθος, ποὺ ἔγινε βάσι τῆς λατρείας τῶν Ἐλευσίνων μυστηρίων. Ἡ Περσεφόνη ἦταν κόρη τοῦ Διὸς καὶ τῆς Δήμητρας, θεᾶς τῆς γεωργίας· τὴν ἔκλεψε ὁ θεὸς τοῦ Ἅδη Πλούτων καὶ τὴν ἐκράτησε σύζυγό του στὸ ὑπόγειο βασίλειό του. Γιὰ νὰ ἐκδικηθῇ ἡ Δήμητρα ἐμπόδισε ν' ἀναπτύσσεται τῆς γῆς ἡ βλάστησι καὶ νὰ καρποφορῇ καὶ τότε, γιὰ ν' ἀποδοθῇ τοῦτο τὸ κακό, ὁ Ζεὺς πατέρας τῶν θεῶν ἐπέτρεψε νὰ μένῃ ἡ Περσεφόνη μισὸ χρόνο στὸν "Αδη (καὶ τότε ἡ γῆ εἴχε χειμῶνα) καὶ τὸ ὑπόλοιπο τοῦ χρόνου διάστημα ν' ἀνεβαίνῃ ἐπάνω, στὸν κόσμο τῆς μητέρας της (ὁπότε ἡ φύσις εἶχε καλοκαίρι καὶ ἀνθίζε τῆς ζωῆς ἡ χαρά).

Ἡ σχεδὸν ποιητικὴ αὐτὴ ἀναλογή, ἐμφάνισις καὶ ἀπουσίας, στὸν ἀρχαῖο μῦθο τῆς Περσεφόνης, εἶναι συμβολικὴ τῆς νέ-ρωσης καὶ διαδοχῆς ἀναγεννήσης τῆς φύσης, τῆς μορφικῆς μεταλλαγῆς τῆς ζωῆς, στὸν κύκλο τῶν ὡρῶν τοῦ χρόνου, ἀπὸ τὸ θέρος στὸ χειμῶνα καὶ ἀντίθετα.

Εἶναι ἐπίσης ὁ μεγάλος συμβολισμὸς, ποὺ ἐπεκτίνεται στὸ νόημα τῆς ἴδιας ζωῆς, ἐνόσω καὶ αὐτὴ ἀνακυκλοῦται ἀπὸ τῆς φθορᾶς πρὸς τὴν ἀνάπλασι, ἀπὸ τὸ θνησκειν πρὸς τὴν ἐλπίδα τῆς ζωῆς, πρὸς τὴν ἀνάστασι: πρὸς ὅ,τι δηλαδὴ, ἐξ ἀπαρχῆς τείνει καὶ διαρκῶς νοσταλγεῖ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀλλὰ τῆς ζωικῆς αὐτῆς ἀναλογῆς τὸν πνευματικό, τὸν ἠθικὸ τόρα χορεύοντα, ἐναργέστερα ὁποιονδήποτε ἄλλης, μᾶς συμβολίζει ἡ ὑπέροχη καὶ τέλεια μορφὴ τοῦ Ἰησοῦ.

Ἕνας ἀγώνας ἀσφαλὴς—τοῦ ὁ-

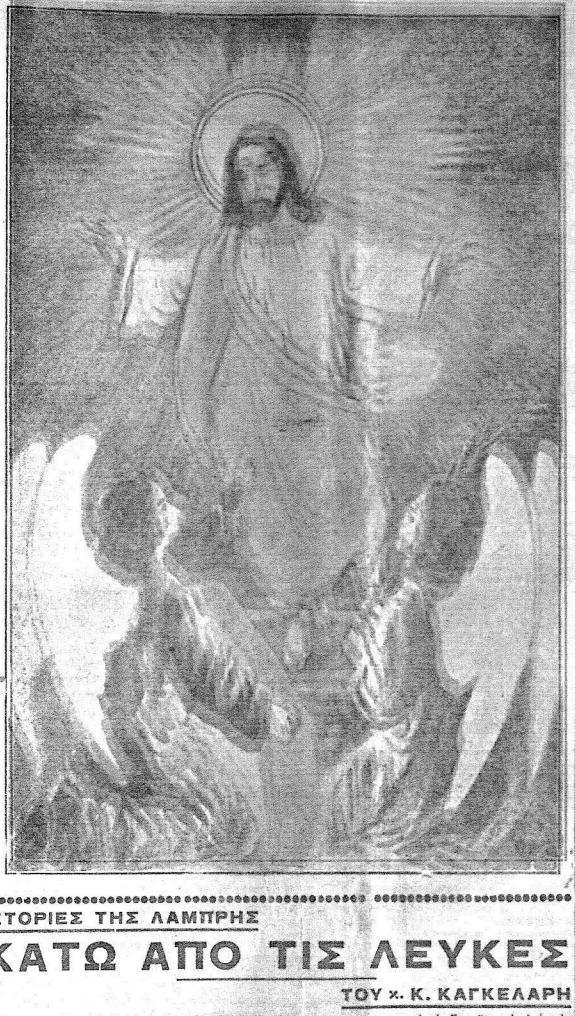

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΗΣ

ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΛΕΥΚΕΣ

ΤΟΥ κ. Κ. ΚΑΓΚΕΛΑΡΗ

Μυστήριο, θὰ νόμιζε κανείς, ἐαθῦ πῶς ἔκρυβε μέσα στὴ σιωπή της ἡ νύχτα ἐκείνης τῆς Λαμπρῆς. Ἡ ἀνειξη, γιομάτη μύρα ἀπὸ τοὺς πυχτοὺς τῶν λουλουδιῶν ἀνασκησμοῦχριαντῶν μέσα στὴν ἐκστατὴ τῆς τῆ δουθῆσᾶν νάπρσοῆ γετο. Τὴν ἀπέραντη αὐτὴ γέμια μονάχα σὰν ἀπὸ φθόνο, λές, διακόπτανε ὁρηὰ καὶ ποὺ κάποια νυχοποὺλια, παρασυρμένα ἴσως ἀπὸ τὰ μάγια ποὺ σκορποῦσε ὀργιαστικὰ στὴν ἁρμονία τοῦ παριδάλλοντος ἡ νύχτα. Σ' αὐτὸ τὰ ἀπέρανο δουβὸ τοαῖο, μὲ τὴ μακρυνὴ σιλουέτα μιᾶς γραφικῆς δουνοσειρᾶς στὸ βάθος πλασιωμένο ὁρισκόταν σχεδὸν λη σμονημένο ἕνα πελὴρ ἐρημικὸ κέντρο. Πόσει ἔδν εἴχαν περάσει ἄλλες χρονιὲς ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πόσοι κάτω ἀπὸ τὰς δυὸ τρεῖς γεροντικὲς του λεύκες, ποὺ τὠκλειαναν ζωλόσυπα γριγόρω, ἔδν ἠγραν τῆς χαρᾶς τὴν ἐγγνεικιαὶ, τῆς ἀρρόν τιδας σωγιῆς τὴ γλῶσα. Μὰ αὐτὸ τὸ χρόνο φαιωδὲν σὰν παρελὸ μένο ἀπὸ κάποιας κακῆς μέρας τὸ ἀναπάνταχο χτύπημα. Ἄλλοτε σ' ἄλλα χρόνια, ὁ Ἰδιοκτήτης του, ἕνας ποὶου σκοπὸς καὶ δικαίωσις ὑπῆρξεν ἡ Ἀνάστασις—ἤτον δλη ἡ ζωὴ τοῦ Γιοῦ τοῦ Ἀνθρώπου. Καὶ τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνα τοῦτου ὑπῆρξε σύγχρονα καὶ ἀρχὴ τῆς ὀριστικῆς νίκης του.

Ἀπὸ τὸ θάνατο καὶ διὰ τοῦ θανάτου πρὸς τὴν αἰωνιότητα τῆς ζωῆς. Ἐκεῖνος ὁ ἴδιος τὸ εἶπε σν ὁ κόκκος τοῦ σίτου δὲν ἀποβλὴν στὰ βαθῆ τῆς γῆς, ἀς μὴ περιμένωμε ποτὲ νὰ καρποφορήσῃ! Καὶ ὁ ἴδιος —Λόγος καὶ παραδ.ιγμα—ἐξσίσιον δρόσημο ἐστάθη καὶ σύμβολο τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀλνθειας, ποὺ εἶναι ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος τῆς θρησκείας του.

Ἴδιοὸ λοιπὸν ὁ συμβολισμὸς τῆς χριστιανικῆς θρησκειας: ἑπίταγη μαζὶ καὶ ἀνάγκη νὰ δεσφαλίζεται ἡ ἠθικὴ τοῦ ἀτόμου πρωσωπικοῦ, ἡ νίκη τῆς κατὰ τῆς φθορᾶς, πρὸς τὴν αἰωνιότητα, πρὸς ὅ,τι ἐπίσης ἐπόθησε πάντοτε ἡ ψυχὴ μας κα κερδιοῦ.

Τοῦ κέρδους τούτου τὴν ἐλπίδα θὰ σημειώνουν καὶ σήμερα. Ἀπὸ τὸ πρωὶ, φαιδρὰ ἡ καμπάνες τοῦ Πάσχα.

Καὶ μέσα στὸ πυροβόλο θαῦμα τοῦ ἔαρος—τὸ θαῦμα αὐτὸ τῆς ἀναγεννήσης τῆς φύσης—τὸ ἄλλο θαῦμα τῆς Ἀνάστασης ἐδῶ ὁήποτε ἄλλης, μᾶς συμβολίζει ἡ ὑπέροχη καὶ τέλεια μορφὴ τοῦ Ἰησοῦ.

Ἐνας ἀγώνας ἀσφαλὴς—τοῦ ἀσπρομάλλης τόρα γεροντάκης γνώρισε δόξες παλῆς. Κάθε γιορτὴ τὰ ἀμάξια γλάγγαν τὸ κόσμο στὸ μικρὸ πεζούλι τοῦ μαγαζιοῦ καὶ ἔκλεπνε νὰ κατεβλίνουν λεγῆς λογῆς ἀνθρῶποι. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἄλο χαρὰ, νέοι καὶ νέες μὲ τῆς ζωῆς τὴ ξεγνοιασιὰ καὶ τὸ χαμόγελο τῆς ἀβέλειας στὰ χεῖλη, μικρὰ παιδιὰ, συντροφευμένα ἀπ' τοὺς γονεοὺς των, ποὺ ξεφώνιζαν χαρούμενα τῆς ἀθάας των φυχῆς τὸ γέλιο, ἄλο αὐτὸ τὸ πολυπαίλιο πλῆθος ἔβρισκε τὴν ἀνάπαυσιν τὴν ἀπόλαυση τῶν σιγμῶν μονᾶδικῆ κάτω ἀπὸ τὴς λεύκες.

Εἶχε κείνα τὰ χρόνια καὶ τὴ γυναῖκα του μιὰ σπρουμπουλὴ καὶ ἄλο νειάτα σύντροφο, ὁ γέρος.

Νέος κ' αὐτὸς σὰν ἄλους τότε, ἀεικίνητος καὶ ὁπορμετικὸ, εἶχεν νὰ τὸ κάνουν ἡ πελάτες γιὰ τὴν ἀρθεστο πελωσύνη τῆς καρδιᾶς του. "Οταν κατέβαιναν στὴ πόρτα τοῦ μαγαζιοῦ, ἔστρεχε γρήγορος σὰν ἀστραπὴ, μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη, φώναζε τὴ γυναῖκα του καὶ ἔσπευδε κατόπιν νὰ τοὺς ὑποδεχθῇ νὰ τοὺς καλοσορίσῃ καὶ νὰ προσφέρῃ τὴν ὑποχρεωτικὴ του ἐξυπηρέτησιν. Κανεὶς δὲν ἔφυγε ἀπὸ κεῖ ποτὲ μὲ δυσαρέσκεια. Ὅλοι εἶχαν νὰ ποῦν κ' ἕνα καλὸ λόγο στὸ ἀέβα τους γιὰ τοὺς νοικοκύρηδες τοῦ κέντρου. Κ' αὐτὸ γνώριζε ἔσοι ὅρες χαρᾶς, ἄδες πολλὲς μὰ τόσο ἐγήμερες...

Ἡ μύρα παρασκευὴ κάποια χρονιὰ ἀπὸ κεῖ, φλόγησε φέγγεται τὴν εὐλογία τῶν καλῶν ἀνθρώπων.

Ἡ γυναῖκα τοῦ ἰδιοκτήτη ἔπεσε κατάκοιτη στὸ κρεβάτι καὶ μῆνες τόρα δερνόταν ἀπὸ κάποια ἀνεξίγγνη ἀρρωστια. Ὁ ἰδιοκτ ἄνδρας τῆς περίλυπος, παρέκτεκε μὲ σπαραγμὸ στὸ πρόσκεφάλι τῆς μερόνυχτα, μήχρις ὅσου κάποιο ἀχνόφωτο ξημέρωμα δάφνιμα ἄγραι μπροστὰ στὸ ἄψυχο πιὰ κορμί τῆς.

Ὁ καιρὸς ποὺ πέρασε κατόπιν τὸν κατέβαλε περισσότερο. Δὲν εἶχε σκέψη καμμιὰ γιὰ τὴ ζωή

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ὁ «Ἡλέγραφος», ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ συνάδελφοι, δὲν θὰ ἐκδοθῇ αὔριον καὶ μεθαύριον.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ ΕΚ ΝΕΚΡΩΝ

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΙΕΡ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΖΑΚΥΝΘΟΥ κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας καὶ Νικόδημος φίλοι τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ κρυπτῷ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἀποκαθηλώσαντες τὸ ἀχραντον Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ, ἔλουσον αὐτὸ καὶ τῇ συνοδείᾳ τῶν Μυροφόρων γυναικῶν ἐθάψαν εἰς καινὸν μνημεῖον, ἔνθα οὐδεὶς ἄλλος μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης εἶχε ταφῆ. Αἱ Μυροφόροι ρυθνουσαι μὲ μύρα τὸ Σῶμα καὶ τὸν ζωοδόχον τάφον τοῦ Κυρίου, ἐθρήνουν τὸν γλυκύτατον Ραββί, ἡ δὲ Μήτηρ ἀλοφυρομένη ἐπὶ τῇ μεγάλῃ συμφορᾷ, ἠτις, ὡς δίστομος μάχαιρα ἔπληξε καιρίως τὴν καρδίαν της, κατὰ τὴν προφητείαν τοῦ πρεσβύτου Συμεὼν, κατηπειλεῖτο νεκρὸν τὸν ζωοδότην υἱόν της.

Ὁ Γολγοθᾶς ἦτο πλέον ἔρημος, ὁ δὲ τάφος ἐφρουρεῖτο ὑπὸ Ρωμαίων στρατιωτῶν καθ' ὑπόδειξιν τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων πρὸς τὸν Πιλάτον; διὰ νὰ ἀσφαλισθῇ τὸ Σῶμα καὶ μὴ κλαπῇ, ὡς διϊσχυρίζοντο οἱ Φαρισαῖοι, ὑπό τινος τῶν μαθητῶν.

Ἀλλ' ὁ Βασιλεὺς τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου κοιμᾶται ὡς λέων καὶ ὡς σκύμνος, κατὰ τὴν Γραφήν, καὶ ὅταν τελειώσῃ καὶ τὸ ἐν τῷ "Αδῃ ἔργον του, κατηγῶν καὶ τοῦς ἀπ' αἰώνων ἐκεῖ εὐρισκομένας ψυχάς, ὅπως θεχθεῖ καὶ ἐκεῖναι τὸ σωτήριον Εὐαγγέλιόν του, ἐλθούσης τῆς ὁρισμένης ὥρας, θὰ πατήσῃ θανάτῳ θανατοῦ τὸν θάνατον καὶ ἀφ' οὗ χαρίσηται καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι τὴν ζωήν, θὰ θρισμβεύσῃ καὶ τοῦ "Αδου, ὡς ἐθριάμβευσεν ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς· ἐγειρόμενος δὲ μόνος ὡς Θεὸς Παντοδύναμος, θὰ σταθῇ ἐπὶ τῆς πλακὸς τοῦ τάφου Του καὶ θὰ ἀνακράξῃ «Ἰδοῦ σου θάνατε τὸ κέντρον, ποῦ σου "Αδη τὸ νίκος;».

Ἡ δύναμις ὁμῶν κατέπεσε, διότι συνηντήσατε τὸν δημιουργὸν τοῦ παντός, διότι περιελάβετε εἰς τοὺς κόλπους σας Ἐκεῖνον, ὅστις ἔδωκεν εἰς πάντας τὴν ζωὴν καὶ τὸ φῶς.

Ποῖος δύναται νὰ ἐξυπνήσῃ τὸν λέοντα, ὅταν κοιμᾶται χωρὶς νὰ φοβηθῇ μήπως κατασπαραχθῇ ὑπ' αὐτοῦ; καὶ ποῖος ἄλλος θνητὸς ἢ δύναμις ἀνθρωπίνη δύναται νὰ ἀνεγείρῃ Ἐκεῖνον, ὅστις ἀνήγειρε νεκροὺς, ἔδωκεν εἰς τὰ ἄψυχα ὄντα τὴν πνοήν, καὶ ἐζωοποίησε τὴν φύσιν; ἢ τις θὰ εἶναι τόσον ἱκανὸς, ὥστε νὰ διανοηθῇ νὰ κρατήσῃ ἀκόμη νεκρὸν ἐν τῷ μνημείῳ τὸν παντοδύναμον Θεόν;

Μόνος λοιπὸν καὶ αὐτεξουσίως ἀνέστη ὁ Κύριος διὰ νὰ ἀνοίξῃ καὶ εἰς ἡμᾶς τὰς πύλας τοῦ Παραδείσου, εἰς ὃν πρῶτος εἰσῆλθεν ὁ μετανοήσας λῃστὴς καὶ μετὰ ταῦτα, ὅσοι θέλον στέρξῃ τὴν ἑνωτικοθῶσι τῆς ζωοπρύτου θείας διδασκαλίας του, πιστεύοντες εἰς αὐτόν.

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι πλέον γεγονὸς ἱστορικόν, μὴ ἐπιδεχόμενον ἀμφισβήτησίν τινα· πρὸς ἀσυρδοχὴν καὶ πίστιν τοῦ γεγονότος τούτου, εἶναι ἀρκεταὶ αἱ διὰ μαρτυριῶν ἀξιοπίστων καὶ αὐτοπτῶν ἀνδρῶν ἱστορικαὶ ἀποδείξεις· αἱ βιαβεβαιώσεις τῶν Μυροφόρων γυναικῶν καὶ τῶν μαθητῶν καὶ Ἀποστόλων τοῦ Κυρίου, εἶτα ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας μετὰ τὴν Ἀνάστασίν του ἔβλεπον τὸν Κύριον καὶ διδάσκαλον αὐτῶν καὶ εἰς μάλιστα τούτων, ὁ Θωμᾶς, ἐψηλάφησεν αὐτὸν διὰ νὰ πεισθῇ τελείως περὶ τούτου.

Εἶναι ἀρκεταὶ καὶ αἱ μαρτυρίαι τῶν ξένων συγγραφέων καὶ ἱστορικῶν, ἐθνικῶν καὶ Ἰουδαίων συγχρόνων τοῦ Χριστοῦ περὶ τῆς ὑπερόχου ἐκείνης, ἀς γράφουσι, φυσιογνωμίας, ἥτις ἄφῆκε σπουδαιότατον καὶ μέγιστον σταθμὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ κόσμου.

Ἐὰν δὲ ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἦτο θυσία προσενεχθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ, χαριν ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, ἡ Ἀνάστασις Αὐτοῦ εἶναι ἡ λύσις τοῦ φρικτοῦ δράματος τοῦ Γολγοθᾶ καὶ ὁ θρίαμβος κατὰ τοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἁμαρτίας, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς ἄλλος θνητὸς ἠδύνατο νὰ κατανίξῃ καὶ ἐξαφανίσῃ, εἰμὴ μόνον ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ ἐκ νεκρῶν ἀναστάς, ὁ θανάτῳ τὸν θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος.

† Ὁ ΖΑΚΥΝΘΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΤΑ ΔΥΟ ΠΑΣΧΑ: ΕΒΡΑΪΚΟΝ-ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ

Οἱ Ἑβραῖοι καθέρναν τὴν μεγάλην ἑορτὴν τοῦ Πάσχα εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐξόδου των ἐκ τῆς γῆς Αἰγύπτου συντελεσθείσαν παρὰ τοῦ Μωϋσέως, ὅστις ἦτο τὸ ἀρρενωπότερον, πολιτικότερον καὶ σοφώτερον πνεῦμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ὁ Μωϋσῆς σύρει τὸν Ἑβραϊκὸν λαὸν ἐκ τῆς δουλείας τῆς Αἰγύπτου εἰς τὰς ἐρήμους τοῦ Χωρήβ.

Ὁ τύραννος τῆς Αἰγύπτου μὲ ἅρματα καὶ στρατὸ καταλαβαίνουν Ἑβραίους καὶ καταβάλλει αὐτοὺς παρὰ τὰς ὄχθας τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

Ἡ δεξιὰ ὅμως χεὶρ τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ καταδιώξει ἅρματα καὶ ἀναβάτην ὑπὸ τὰ κύματα τῆς Ἐρυθρᾶς καὶ ὁ Ἑβραϊκὸς λαὸς σώζεται δεξιῶν ἀβρόχως ποσοῦ τῆς Ἐρυθρᾶς.

Οἱ Ἑβραῖοι δοξολογοῦσι τὸν Θεὸν καὶ, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μωϋσέως Μαριὰμ μετ' ἄλλων Ἑβραΐδων παρέθεσαν συνθέτουσαν ὕμνους πλήρεις ἐμπνεύσεως εἰς τὸν Θεὸν τῆς σωτηρίας των.

«Θὰ ᾄσλω, λέγει ἡ ὠδὴ, τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ, ὅστις ὑψώθη ὑπερήφανος καὶ κατεκρήμνισε ἵππον καὶ ἀναβάτην. Εἶναι ἡ ἰσχύς μου καὶ θὰ τὸν αἰνέσω. Μὲ ἔσωσε θὰ τὸν ἀνεγείρω Ναόν. Τὸν ἐλάτρευσαν οἱ πατέρες μου· θὰ τὸν ὑμνολογήσω. Ὁ Θεὸς αὐτὸς εἶναι πολεμιστὴς ἄνθρεῖος καὶ καλεῖται Ἰαγκβέ».

«Πόσον ἡ δεξιὰ Σου εἶναι φοβερὰ ἐξαιτίας τῶν ἐχθρῶν· Ἡ ὀργή Σου τὸν ἐξηγάνισεν ὡς ἄχυρον. Ἡ πνοή Σου διεχύθησε τὰ ὕδατα. Τὰ ρεύματα ἐστήσαν, ἀλλ' ἀμέσως αἱ ἀβύσσοι συνεπικυνθήσαν».

Κατόπιν οἱ Ἑβραῖοι μετὰ τεσσαρακονταετῆ διαμονὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ μεγάλων ἀγώνων ἐσηγηθέντες παρὰ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας· καὶ ἀποκτεσάντες κράτος ἔνδοξον καὶ ἰσχυρόν, πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἐξόδου αὐτῶν, ὡς προείπομεν, καθέρναν τὸ Πάσχα τῆς πολιτικῆς των ἐλευθερίας.

Ὁ Χριστιανισμὸς ὅστις συνεχίζεσε τὴν Ἑβραϊκὴν φιλοσοφίαν καὶ ὁ ὁποῖος κάθερναν ἀπὸ τὰ δεσμὰ αὐτῆς, καθέρωσε καὶ οὗτος τὸ Πάσχα εἰς ἀνάμνησιν τοῦ σταυρωθέντος Θεοῦ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς πνευματικῆς δουλείας.

Ὁ Μωϋσῆς σύρει ἐξω τῆς πολιτικῆς δουλείας τὸν Φαραὼ ἕνα λαὸν καὶ